

راهنمای زراعت و تولید بادام زمینی در منطقه مغان

مؤلفین:

عزیز ناصری

کارشناس ارشد زراعت مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع

طبیعی استان اردبیل

آرش حسین پور

استادیار و عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع

طبیعی استان اردبیل

بهرام دهدار

استادیار و عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع

طبیعی استان اردبیل

سرشناسه	: ناصری، عزیز، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمای زراعت و تولید بادام زمینی در منطقه مغان / مولفین عزیز ناصری، آرش حسین پور، بهرام دهدار.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۶۴ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-021112-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: بادام زمینی — ایران — دشت مغان — کاشت
موضوع	: Peanuts -- Planting -- Iran -- Moghan Plain
موضوع	: بادام زمینی — ایران — دشت مغان — اصلاح نژاد
موضوع	: Peanuts -- Breeding -- Iran -- Moghan Plain
موضوع	: بادام زمینی — ایران — بیماری‌ها و آفت‌ها — مبارزه
موضوع	: Peanuts -- Diseases and pests -- Control -- Iran
شناختن جزوده	: حسین پور، آرش، ۱۳۶۴-
شناسه افزوده	: دادر مسجدلو، بهرام، ۱۳۴۵-
رده بندی کنگر	: ۳۵۱SB
رده بندی دیویی	: ۳۶۸۰۹۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۴۱۴۰۰

راهنمای زراعت و تولید بادام زمینی در منطقه مغان

تألیف: عزیز ناصری - آرش حسین پور - بهرام دهدار

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۹

صفحه آرا و طراح جلد: بهاره عزت تبار

مشخصات ظاهری: ۶۶ ص

قطع: رقعی

شمارگان: ۱۰۰

شابک: ۹-۱۱۱۲-۰۲-۶۲۲-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸
دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail.com
سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۸	 مشخصات گیاه شناسی بادام زمینی
۹	 گونه های بادام زمینی
۱۰	 اهمیت مزایای کشت بادام زمینی
۱۰	 شرایط اقلیمی مناسب کشت بادام زمینی
۱۲	 تهیه بذر و عملیات کاشت
۱۲	 توصیه های تهیه بستر بذر
۱۴	 مناسبترین تاریخ کاشت، عمق کاشت و مقدار مصرف بذر در هکتار
۱۷	 ارقام بادام زمینی
۱۹	 در کشت بادام زمینی رعایت تقاوت ضروری است
۱۸	 مزایای استفاده از بذور اصلاح شده
۱۹	 آبیاری بادام زمینی
۲۱	 مراحل مختلف رشد بادام زمینی
۲۴	 کنترل علف های هرز
۲۷	 نیاز غذایی گیاه بادام زمینی
۲۹	 عناصر پر مصرف و علایم کمبود آن در گیاه بادام زمینی
۳۲	 شناسایی و مبارزه با آفات بادام زمینی
۳۲	 کرم غوزه پنبه (<i>Heliothis armigera</i>)
۳۳	 تریپس بادام زمینی
۳۴	 کرم برگخوار
۳۶	 کنه تارتن یا دو نقطه ای
۳۷	 شناسایی و مبارزه با بیماری های بادام زمینی
۳۷	 بیماری سوختگی بوته بادام زمینی یا کیک خاکستری (<i>Botrytis blight</i>)
۳۹	 بیماری پوسیدگی ریشه و غلاف بادام زمینی (<i>Rhizoctonia Solina</i>)
۴۱	 بیماری پوسیدگی ریشه و غلاف بادام زمینی (<i>Pythium spp</i>)
۴۲	 بیماری سوختگی اسکروتینیایی بادام زمینی (<i>Sclerotinia blight</i>)
۴۴	 بیماری پوسیدگی سفید طوقه و ساقه بادام زمینی (<i>Southbren bligh</i>)

۴۵.....	بیماری پژمردگی ورتیسیلیومی بادام زمینی (Verticillium wilt)
۴۷.....	بیماری لکه برگ‌ی زود هنگام در بادام زمینی (Early Leaf Spot = ELS)
۴۸.....	بیماری لکه برگ‌ی دیر هنگام در بادام زمینی (Late Leaf Spot = LLS)
۴۹.....	بیماری زنگ بادام زمینی (Peanut rust)
۵۱.....	مدیریت بیماری‌های بادام زمینی
۵۱.....	روش مدیریت زراعی
۵۲.....	کنترل شیمیایی بیماری‌های بادام زمینی
۵۴.....	برداشت بادام زمینی
۵۵.....	روش پرورش بادام زمینی
۶۱.....	انبازداری بادام زمینی
۶۲.....	اوقات و بیماری‌های انبار در بادام زمینی
۶۵.....	منابع

مقدمه

بادام زمینی گیاهی از خانواده حبوبات که پس از غلات به عنوان مهم ترین منبع غذایی و تأمین کننده پروتئین گیاهی مطرح است. این گیاه بعد از سویا و پنبه یکی از مهم ترین و اقتصادی ترین دانه های روغنی در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری بشمار می رود و بیشتر به منظور تولید روغن (۴۳-۵۵ درصد) و پروتئین (۲۸-۲۵ درصد) کشت می شود. در میان گیاهان روغنی کشت گیاه بادام زمینی بخاطر کمیت و کیفیت بالای روغن، عمیق غذایی، دارویی، بهداشتی، امکان کشت مخلوط با ذرت، استفاده از بقایای گیاهی بعنوان علوفه دام، افزایش ماده آلی و حاصلخیزی خاک، جلوگیری از فرسایش خاک و از همه مهم تر درآمد بالای آن باعث شده در بین کشاورزان، استقبال گسترده ای برخوردار باشد.

سالانه ۲۵/۷ میلیون تن بادام زمینی در سطح جهان از ۲۱ میلیون هکتار زمین زراعی تولید می شود که آسیا با داشتن ۱۷/۹ میلیون تن بادام زمینی حدود ۷۰ درصد از تولید این محصول را به خود اختصاص داده است. آفریقا و آمریکا نیز به ترتیب با ۵/۲ و ۲/۵۷ میلیون تن، ۱۰ و ۲۰ درصد از تولید این محصول را به عهده دارند. از این مقدار ۷۰ درصد کل بادام زمینی روغن کشی شده و ۳۰ درصد باقیمانده بصورت مصارف آجیلی و یا در قنادی مصرف می شود (صفرزاده، ۱۳۷۸). هندوستان یکی از مهمترین تولید کنندگان روغن های روغنی در منطقه اقیانوس آرام به شمار می آید بطوریکه از کل دانه های روغنی تولید شده در این کشور، ۴۵ درصد به بادام زمینی اختصاص دارد و تأمین کننده ۵۵ درصد کل دانه های روغنی در جهان است. سطح زیر کشت بادام زمینی در چین حدود ۳ میلیون هکتار یعنی برابر با ۱۶/۶ درصد از سطح زیر کشت جهان است که بازده تولیدی در حدود ۸ میلیون تن دارد. علیرغم

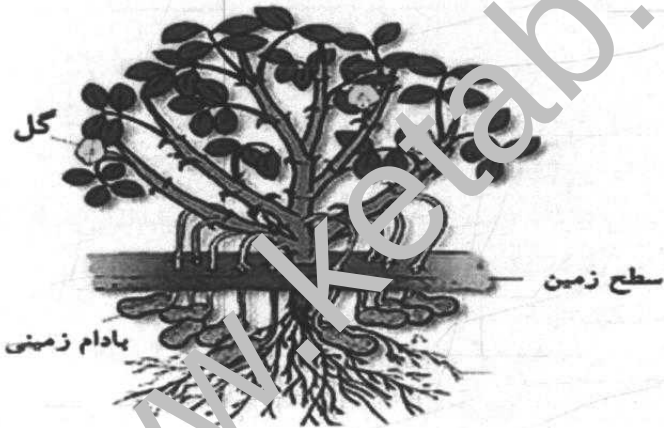
اینکه بادام زمینی تولید شده در آمریکا تقریباً ۱۰ درصد تولید جهانی را شامل می شود این کشور از پیشگامان صادرات جهانی این محصول به شمار می رود. بطوریکه حدود ۳۳ درصد کل صادرات جهانی بادام زمینی را بر عهده دارد.

کشت بادام زمینی بیشتر در ایران نیز در اراضی توابع استان گیلان شامل شهرستانهای آستانه اشرفیه، لشت نشاء، آبکنار، انزلی، حوزه تالش و صومعه سرا به صورت محدودی نیز در اطراف گرگان، دزفول و جیرفت کاشته می شود. همچنین سطح زیر کشت بادام زمینی در استان گیلان، ۲۵۸۴ هکتار بوده و میزان تولید آن نیز ۸۶۹ تن می باشد که بیشترین سطح زیر کشت و مقدار تولید مربوط به شهرستان آستانه اشرفیه می باشد. در استان اردبیل در منطقه مغان نیز سطح زیر کشت گیاه بادام زمینی در سالهای اخیر افزایش چشمگیری داشته و این منطقه را به یکی از قطب های مهم تولید بادام زمینی در کشور تبدیل کرده است. لذا با توجه به اهمیت تولید این محصول می توان با اجرای برنامه های مدیریتی مناسب در مراحل مختلف کاشت، داشت و برداشت به افزایش عملکرد بیشتر دست یافت.

مشخصات گیاهشناسی بادام زمینی

بادام زمینی گیاهی است از تیره بقولات (*Leguminosae*)، با نام علمی (*Arachis hypogaea*, L) و نام انگلیسی Peanut، گیاه خردن و یک ساله علفی که به خانواده پروانه آسان تعلق دارد. ارتفاع آن در حدود ۱۰۰ سانتیمتر با ریشه مستقیم تا عمق ۲ متر می باشد. شروع گلدهی بسته به ژنوتیپ، شرایط محیطی و درجه حرارت حدود ۳۰ تا ۴۰ روز پس از کاشت و در خلال فصل رشد تداوم دارد. بادام زمینی گیاهی روز کوتاه بوده و میوه آن بصورت نیامی ناشکופا و غلاف می باشد. برگهای آن مرکب از دو زوج برگچه است گلهای آن دو نوع متفاوت به رنگ زرد می باشد که پس از تلقیح، دم گل خم شده و به

سطح خاک می‌رسد و سپس به تدریج در خاک فرو رفته و میوه در داخل خاک تشکیل می‌شود. میوه بادام زمینی به طول تقریبی ۴ سانتیمتر است و دارای پوسته شکننده به رنگ خاکستری مایل به زرد می‌باشد. بر روی پوسته یک تا سه برجستگی مشاهده می‌شود که هر یک محل دانه‌ها را نشان می‌دهد. دانه بادام زمینی تقریباً مانند فندق به رنگ سفید مایل به زرد بوده ولی تخم مرغی شکل است. پوسته نازکی دانه را پوشانده که به رنگ قرمز قهوه‌ای است.

گونه‌های بادام زمینی

بطور کلی دو گونه گیاه بادام زمینی بیشتر از دیگر گونه‌ها کاشته می‌شود

- ۱- گونه ایستاده با ساقه اصلی قائم به ارتفاع ۲۰ تا ۶۰ سانتیمتر
- ۲- گونه خوابیده با ساقه اصلی به ارتفاع حدود ۲۰ سانتیمتر و شاخه‌های خزنده متعدد.